

Суть поняття професійної підготовки майбутнього фахівця харчового профілю

Анотація. Майбутній розвиток України на пряму залежить від перебудови освітнього процесу в закладах вищої освіти, а зокрема перегляду, уточнення, удосконалення та встановлення нових пріоритетів. Зокрема це зміна освітнього процесу від пасивного засвоєння знань до самостійного пошуку інформації та її засвоєння учасниками освітнього процесу. Отже, майбутній фахівець харчової галузі має опанувати теоретичний матеріал з різних дисциплін, пройти різні види практик, а також здійснити науково-дослідну підготовку для формування загальних і професійних компетентностей в галузі професійної харчової освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, професійно-педагогічна підготовка, фахівець харчового профілю.

Abstract. The future development of Ukraine directly depends on the restructuring of the educational process in institutions of higher education, and in particular on revision, clarification, improvement and establishment of new priorities. In particular, this is a change in the educational process from the passive acquisition of knowledge to the independent search for information and its assimilation by the participants of the educational process. Therefore, a future specialist in the food industry must master theoretical material from various disciplines, undergo various types of practices, as well as carry out scientific and research training for the formation of general and professional competencies in the field of professional food education.

Keywords: professional training, professional and pedagogical training, specialist in food profile.

Постановка наукової проблеми. Орієнтація сучасної вищої освіти на формування професійно-творчої особистості, фахівця інноваційного типу, який здатний реалізувати освітні стандарти, впроваджувати нові освітні технології, вимагає ефективної організації цілісної професійної підготовки в умовах вищих закладів освіти, оновлення змісту фахової підготовки педагогів, знаходження доцільних засобів, методів та форм його реалізації [5].

Якість підготовки спеціалістів в умовах сучасного вищого навчального закладу визначається низкою зовнішніх і внутрішніх чинників, а саме: вимогами Болонської угоди до якості освіти; атестаційними та акредитаційними вимогами; вимогами споживачів освітніх послуг; застосуванням систем менеджменту якості в галузі освіти; політикою держави у справі широкого запровадження ринкових механізмів в освіті; підвищеними вимогами персоналу вищого навчального закладу до якості організації освітнього процесу [2].

А відтак, нині назріла необхідність нових концептуальних підходів до професійної підготовки фахівців харчової галузі на основі діяльнісного підходу та особистісної орієнтації, актуалізація компетентнісної парадигми з урахуванням міжнародного досвіду та інтеграції України в європейський освітній простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою підвищення рівня якості підготовки майбутніх педагогів приділяли увагу багато дослідників, як В. Баталов, Ю. Гвоздецька, І. Зязюн, І. Каньковський та М. Козяр вказуючи на складові особистості фахівця в професійній підготовці. Науковці В. Герасимчук, В. Радкевич та Л. Тархан дотримуються відбувається переорієнтація всього освітнього процесу закладів вищої освіти. На чільне місце виходить не формальний процес навчання та його організація, а запити ринку праці, як замовників кадрів.

Мета дослідження теоретично розглянути сутність поняття професійна підготовка майбутнього фахівця харчового профілю в закладі вищої освіти.

Відповідно до поставленої мети сформульовано основні взаємопов'язані **завдання дослідження:**

1. Встановити основні елементи поняття фахівець харчового профілю;
2. Теоретично проаналізувати поняття професійна підготовка майбутнього фахівця харчового профілю.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку України одне з головних питань є розвиток харчової галузі, тому необхідна підготовка висококваліфікованих фахівців харчового профілю з володінням знань та вмінь професії, з пріоритетністю до збереження духовних, моральних, естетичних і гуманістичних цінностей та мати творчі здібності до удосконалення, впровадження інноваційних технологій в навчально-виробничий процес. Оптимальний шлях забезпечення динамічних потреб суспільства в підготовці висококваліфікованих фахівців харчової галузі є застосування компетентнісного підходу до навчання у закладах вищої освіти. У зв'язку з цим забезпечення якості вищої освіти є актуальною теоретичною та прикладною проблемою професійної педагогіки.

Термін «професійна підготовка» у педагогічному навчальному закладі часто ототожнюється з терміном «професійно-педагогічна підготовка». Останній фактично вказує лише на особливу фахову спрямованість професійної підготовки, що здійснюється в педагогічному навчальному закладі, у практичній діяльності якого вона складається з фундаментальної, методичної, інформаційно-технологічної, практичної, соціально-гуманітарної та психолого-педагогічної (або професійно-педагогічної, або педагогічної).

Професійно-педагогічну підготовку в дослідженнях науковці розглядають як підсистему професійної підготовки, визначаючи її як: сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, які дозволяють виконувати роботу в певній галузі діяльності; цілісну динамічну освіту, яка складається із взаємопов'язаних компонентів: мети, навчання, змісту освіти, мотивів навчання, діяльності викладача та діяльності студентів, технології і результату навчання. А. Ліненко характеризує готовність через особливий психологічний стан, який характеризує вибірккову, прогнозуючу активність особистості на стадії її підготовки до певної діяльності [3].

Професійно-педагогічна підготовка інженера-педагога базується на освоєнні знань поняття «педагог», яку трактують як: особу, яка веде викладацьку й виховну роботу або розробляє проблеми педагогіки та як вчителя вихователя. [1].

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблем підготовки фахівців дозволив трактувати поняття «підготовка» як інтегрований процес формування у фахівця професійних знань, умінь, навичок, особистісних якостей з метою застосування їх як у галузі інженерної діяльності, так і в педагогічній, що є результатом професійної компетентності фахівця. Така підготовка спрямована та має за мету створення найбільш оптимальних умов у цілісному педагогічному процесі для виховання, розвитку, навчання та вибору можливостей творчої дії.

Варто зазначити, що професійна діяльність інженера-педагога включає власне інженерну і педагогічну діяльність. Метою педагогічної діяльності є професійне навчання і виховання підростаючого покоління, а метою інженерної діяльності – розробка виробничо-технологічної документації, забезпечення виробничого процесу в навчальних майстернях, обслуговування матеріально-технічної бази лабораторій і кабінетів, освоєння нових технологічних процесів і техніки та ін. [4].

Така багатофункціональність фахівця зумовлює специфіку цього виду педагогічної освіти, яка полягає в тому, що в межах термінів і обсягів навчального навантаження, нормативно встановлених державним освітнім стандартом, освітньо-професійною програмою та іншими документами для однієї спеціальності, майбутній інженер-педагог фактично освоює два різних види професійної діяльності – технічну (галузеву) та педагогічну, причому перша освоюється на двох різних рівнях освіти – початковому (робітнича складова) і вищому (інженерно-технічна складова). Однак, як зазначалося вище, інженерно-педагогічна освіта – це не механічне поєднання двох видів освіти, а якісно новий вид знань, що характеризується взаємопроникненням однієї галузі в іншу, тісною та раціональною інтеграцією психолого-педагогічного, інженерно-технічного та виробничо-технологічного компонентів у підготовці фахівця. За характером професійних функцій

спеціалістів вона належить до педагогічної, однак предметною основою інженерно-педагогічної діяльності є інженерна і виробничо-технологічна підготовка.

Специфічним у підготовці фахівців фаху є однакова професійна значущість дисциплін суто технічних і психолого-педагогічних. Мета системи професійно-педагогічної освіти є підготовка фахівців з навчання професійним знанням і вмінням в установах початкової і середньої професійно-технічної освіти, а також безпосередньо на виробництві. Фахівець повинен знати особливості технології галузі й окремої спеціальності в ній, мати практичні професійні навички, оскільки він готується до проведення як теоретичного, так і практичного навчання. Широта мети визначає відмінність професійно-педагогічної освіти не лише від педагогічної, а й інших видів спеціальної освіти (технічної, гуманітарної, економічної, сільськогосподарської тощо).

Висновки. Підсумовуючи все вищевикладене, слід наголосити, що підготовка фахівців до професійної діяльності, відбувається відповідно освітніх стандартів. А формування готовності фахівців до діяльності в закладах професійно-технічної освіти необхідно здійснити за допомогою відповідної системи, яка буде ефективна та продуктивна. Мета такої системи полягатиме не тільки в отриманні знання, а й в розвитку здібностей до творчого мислення, мотивація до підвищення особистого рівня культури, навчитись успішно розв'язувати складні завдання, вміти організувати продуктивний освітній процес для учнівської молоді. Отже, суть поняття «підготовка майбутнього фахівця харчового профілю» це є освітній процес у закладах вищої освіти з метою підготовки майбутніх всебічно розвинутих, висококваліфікованих фахівців харчового профілю для професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 896 с.
2. Лігум Ю.С. Якість освіти і новітні технології навчання в контексті інтеграції в європейський освітній простір. *Педагогіка і психологія: вісник АПН України: науково-теоретичний та інформаційний журнал* / Акад. пед. наук України. Київ. 2011. № 2 (71). 25 с.
3. Ліненко А.Ф. Готовність – як передумова творчої педагогічної діяльності. *Формування творчої особистості вчителя для оновлюваної національної школи*: в 2 ч. Умань: УДПІ, 1993. Ч. 1. 104 с.
4. Підлипняк І.Ю. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини / ред. кол.: Побірченко Н.С. (гол. ред.) та ін. Умань: ПП Жовтий О.О., 2013. № 44. 29 с.
5. Романовский А.Г. Формирование конкурентоспособного специалиста как стратегическая задача философии современного образования. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2008. № 3. С. 4.